

Наукове об'єднання
«ECONOMICS»

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО–ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»**

19-20 квітня 2013 року

МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО–ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**«ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ
ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ»**

19-20 апреля 2013 года

ЧАСТИНА I

м. Сімферополь 2013

ефективністю їх використання; ступенем розвитку форм власності і рівнем централізації управління; типом відтворення; рівнем науково-технічного прогресу; структурою суспільного виробництва і завданнями щодо її зміни. Особливість інвестиційної політики держави в Україні визначається ситуацією, яка склалася в інвестиційному комплексі та в інвестиційній діяльності.

Управління державними інвестиціями здійснюється загальнодержавними та місцевими органами державної влади. На макrorівні питання регулювання інвестиційної діяльності та розвитку будівельного комплексу вирішує Міністерство економіки України, у складі якого є відділ будівельного комплексу та промисловості будівельних матеріалів, і Міністерство у справах архітектури та будівництва, у складі якого функціонує управління з реалізації інвестиційних програм і державного замовлення. Незважаючи на досить помітний розвиток економіки України, існує досить багато проблем які ще потребують вирішення. Одна з них – проблема інвестування економіки України за рахунок внутрішніх резервів.

Не можна зв'язувати економічні коливання винятково лише з зовнішніми факторами, такими, як війни, посуха й інші подібні аномалії. Навпаки, причини безробіття й інфляції криються значною мірою у відсутності повної синхронності в прийнятті деяких основних економічних рішень, зокрема рішень про заощадження й інвестиції. Крім того, ціни на продукцію і заробітну плату стійкі до зниження – значному зниженню цін і заробітної плати передують, таким чином, внутрішні фактори, що на додаток до зовнішнього вносять свій внесок у нестабільність економіки.

Література:

1. Бланк І.А. Основы инвестиционного менеджмента / И.А. Бланк – К.: Ника-Центр, 2001. – Т. 1. – 531 с.
2. Булгакова Л.Н. Формирование финансового механизма и системы управления инвестиционной деятельностью предприятия / Л.Н. Булгакова // Финансы и кредит (рус.).- 2012.- № 16.- С.41-49
3. Вишивана Б.М. Управління інвестиційною діяльністю в Україні / Б.М. Вишивана // Фінанси України (укр.).- 2011.- № 10.- С.82-89
4. Музиченко С.А. Активізація важелів державного регулювання та їх вплив на інвестиційну діяльність в Україні / С.А. Музиченко // Формування ринкових відносин в Україні (укр.).- 2011.- № 9.- С.56-60
5. Решець О. Державне регулювання інвестиційної діяльності / О. Решець // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України (укр.).- 2010.- № 1.- С.230-236

Руденко О.А.
аспірантка

Черкаського державного технологічного університету
м. Черкаси, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Сучасний розвиток економіки України супроводжується значними трансформаційними процесами, реформуванням територіально-галузевої структури господарства, нестабільними змінами соціально-економічного характеру. Для стабілізації виробництва, соціальної сфери й економічного зростання країни необхідне розширення та активізація інвестиційної діяльності, масштаби якої та рівень сформованості є визначальними для підвищення конкурентоспроможності й ефективності вітчизняних підприємств на тривалу перспективу з метою забезпечення високих темпів розвитку економіки.

Питаннями інвестицій та інвестиційного процесу займалися як зарубіжні так і вітчизняні вчені, зокрема В. Беренс, П. Самуельсон, І.А. Бланк, А.Д. Діброва, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська, А.О. Ходжаєв, А.А. Пересада, Г.М. Підлісцький, П.С. Рогожин, В.П. Савчук, О.Ю. Старіков, Т.С. Хачатуров, В.М. Хобта, В.Я. Шевчук та інші. Однак, незважаючи на багатоаспектність наукових досліджень, питання, пов'язані з інвестиційним процесом, політикою, джерелами фінансування та напрямками активізації інвестиційної діяльності підприємств залишаються недостатньо вивченими [1, с. 9-10].

Останніми роками інвестиційний ринок України характеризується розвитком, попитом на інвестиційні ресурси та достатньо невисоким рівнем зацікавленості іноземних інвесторів, а отже й інвестиційною привабливістю, свідченням чого є статистичні дані щодо прямих іноземних інвестицій в Україну.

Згідно з даними Держстату, загальний обсяг внесених в економіку України прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на 1 січня 2013 року становить 54,462 млрд дол., що на 8,2% більше порівняно з обсягами інвестицій на початок минулого року. Інвестиції надходили зі 130 країн світу. Основними країнами-інвесторами України залишаються Кіпр – 17,275 млрд дол., Німеччина – 6,317 млрд дол., Нідерланди – 5,169 млрд дол. і Російська Федерація – 3,786 млрд дол. [2].

На управління інвестиційною діяльністю впливає різноманітна кількість чинників, які мають зовнішній та внутрішній характер, прямий або опосередкований вплив по відношенню до окремого підприємства. Зовнішні чинники, які впливають на інвестиційну діяльність підприємства, можливо поділити на чотири основні групи: міжнародні чинники, чинники, пов'язані із державним управлінням інвестиційною діяльністю, галузеві чинники, ринкові чинники. Внутрішні чинники впливу на управління інвестиційною діяльністю визначаються діяльністю промислового підприємства в цілому, рівнем кваліфікації персоналу, здатністю керівництва та персоналу вчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, рівнем ділової активності та репутації підприємства, розвиненістю системи збуту та маркетингу, процесом організації виробництва, наявністю необхідного ресурсного забезпечення.

На сучасному етапі інвестиційна діяльність підприємства зводиться не лише до задоволення інвестиційних потреб, а й до передбачення напрямків і форм цієї діяльності в майбутньому із врахуванням тенденцій розвитку та можливих загроз. Систему можливостей та загроз підприємства можна визначити за допомогою СВОТ-аналізу.

Якщо конкретизувати інвестиційний процес на рівні підприємства, то не варто забувати про інвестиційний потенціал, що формується на основі виробничого досвіду та наявності кваліфікованих трудових ресурсів. Саме інвестиційний потенціал підприємства виступає першоосновою інвестиційного потенціалу галузі та регіону.

Інвестиційний механізм є рушійним елементом інвестиційної діяльності. Залучення терміну «механізм» з технічних галузей знань віддзеркалює його роль у запуску і супроводі відповідних процесів (технічних, соціальних, економічних). Відповідно до загального термінологічного словнику, механізм – це система, яка визначає порядок якого-небудь виду діяльності або процесу [3, с. 52]. Відповідно, у словниках з економічним спрямуванням економічний механізм розглядається як сукупність методів та засобів впливу на економічні процеси, їх регулювання [4, с. 245].

Якщо інвестиційна діяльність – це складова економічної діяльності підприємства, то вона потребує визначення організаційно-економічних методів і форм управління стадіями інвестиційних процесів на рівні підприємства, а отже використання інвестиційного механізму. Фактори впливу на інвестиційний процес зображено на Рис.1.

Рис. 1. Фактори впливу на інвестиційний процес підприємства

Побудова та реалізація інвестиційного механізму, як процесу управління, можлива лише за умови дотримання певних принципів:

- постановка цілей та завдань інвестування, які узгоджуються із стратегією розвитку підприємства;

- врахування наявного інвестиційного потенціалу підприємства;
- комплексність, системність та гнучкість у прийнятті управлінських рішень стратегічного, оперативного та аналітичного спрямування;
- узгодженість стратегічного та поточного планування шляхом застосування єдиних методичних підходів та стандартів;
- застосування контролінгу на всіх етапах інвестиційного процесу;
- інтегрованість зі стратегічними орієнтирами розвитку підприємства;
- диференціація управлінських рішень;
- об'єктивне застосування стимулів та санкцій до учасників інвестиційного процесу.

Таким чином, пріоритетним напрямком діяльності вітчизняних підприємств є формування достатнього обсягу інвестицій з метою досягнення економічного зростання. Формування системи управління інвестиційною діяльністю має відбуватись з метою зменшення та уникнення ризиків, пов'язаних з інвестиційною діяльністю. Крім того, досить актуальним питанням для економіки країни в цілому є збільшення обсягів інвестування у стратегічно важливі галузі економіки.

Література:

1. Гальчинський А.П. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання України / А.П. Гальчинський, С.О. Львович // Економіка України. – 2009. – №6 – с. 9-10.
2. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці України // Дані Держстату України: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
3. Гайдуцький А. Мотиваційні чинники міжнародних інвестиційних процесів / А. Гайдуцький // Фінанси України. – 2004. – №12. – С. 50-57.
4. Райзберг Б. А., Лозовський Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский / 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 495 с.

Чапля І.Т.

магістр кафедри міжнародного економічного аналізу та фінансів
Львівського національного університету імені Івана Франка
м. Львів, Україна

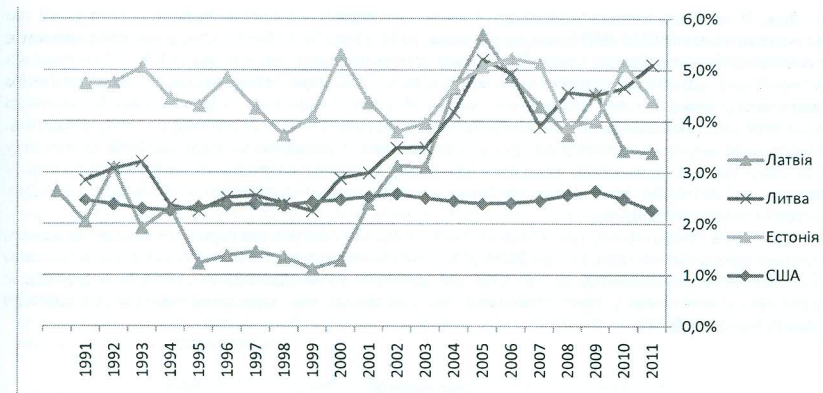
АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ДЕРЖАВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Розпад соціалістичної системи у 1989-1991 роках надав державам Центральної та Східної Європи (ЦСЄ) можливість закласти підвалини для сталого економічного розвитку та покращеного рівня життя людей. З цього моменту за короткий період часу держави ЦСЄ успішно пройшли два визначні етапи трансформації, перша з яких полягала у переході від планової до ринкової економічної системи, а друга – у період до вступу та безпосереднього приєднання до ЄС. Ці країни значно підняли свої національні стандарти та продовжують розвиватися у напрямку досягнення сталого економічного зростання.

Невід'ємною та однією з найважливіших складових державних витрат є стаття витрат на інвестиційні цілі, через які держава робить внесок у своє економічне зростання. Фіскальна позиція уряду, тобто те, скільки він витрачає, а також композиція таких витрат, здійснюють прямий вплив на досягнення цілей розвитку. Таким чином, об'єктом дослідження роботи є процес державного інвестування в країнах ЦСЄ у трансформаційний період.

З метою аналізу динаміки державних інвестицій у країнах ЦСЄ, останніх поділено на три групи країн: держави Балтії, Вишеградська Четвірка (Чехія, Словаччина, Польща, Угорщина) та ЦСЄ-3 (Болгарія, Румунія, Словенія).

Країни Балтії характеризуються відносно високими показниками часток державних капіталовкладень у формування основного капіталу, про що свідчить рис. 1.

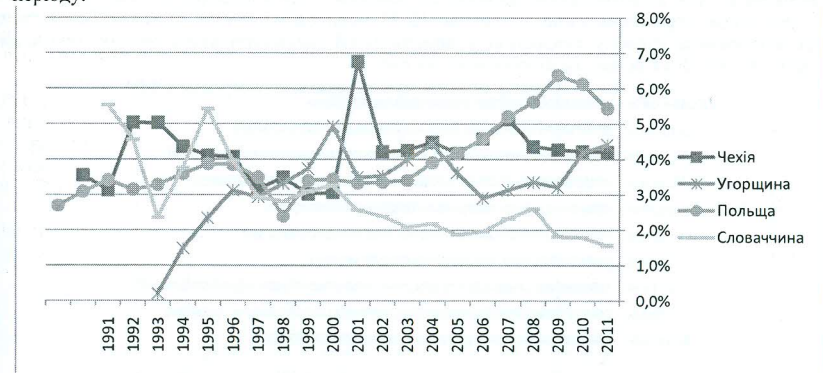
Джерело: Розраховано автором на основі даних АМЕСО [1]

Рис. 1. Державні інвестиції країн Балтії та США у період 1991-2011 рр., дані у % ВВП

Протягом першого трансформаційного періоду 1992-1997 років у державах Балтії помітна тенденція коливання показника та його падіння вкінці періоду, що пояснюється структурними змінами, які відбувалися в економіках при їхньому переході до ринкової економіки. Однак, економічне зростання відновилося вже у 2000 році, коли спостерігалися значні фінансові потоки в економіку держав (кредити і прямі іноземні інвестиції) перед їхнім вступом до ЄС [2]. Зростання показників продовжилося після вступу в ЄС у період 2004-2005 року, коли країни Балтії вели, як зазначено у звітах МВФ, надто експансіоністську фіскальну політику, що відобразилося також на зростанні частки державних інвестицій, крім того поглиблювалася інтеграція в ЄС, що, зокрема, призвело до збільшення кредитів та імпорту капіталу [2].

Для подолання наслідків світової економічної кризи 2008 року, країни Балтії розробили Програми конвергенції з метою економічної стабілізації і зростання, згідно з якими економічна політика урядів була спрямована, зокрема, на здійснення відповідальної і жорсткої податково-бюджетної політики, балансування витратів з доходів можливостей, а також забезпечення інвестицій і використання фондів ЄС [2].

Наступна група країн для аналізу – Вишеградська четвірка. Як видно з рис. 2, частки державних інвестицій у основний капітал зазнавали значних коливань протягом усього періоду.

Джерело: Розраховано автором на основі даних АМЕСО [1]

Рис. 2. Державні капіталовкладення країн Вишеградської Четвірки у період 1991-2011 рр., дані у % ВВП